

KAASAMIST TOETAV INFO- JA KOMMUNIKATSIOONITEHNOLOOGIA (IKT)

POLIITIKA TUTVUSTUS

Poliitika kontekst

Euroopa poliitika dokumentides [Nõukogu järeldused juurdepääsetava infoühiskonna kohta](#) ja [Euroopa digitaalne tegevuskava](#) rõhutatakse info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (IKT) tähtsust kõikidel elualadel, sh hariduses, tööhõives ning kultuurilises ja sotsiaalses keskkonnas. Digitaalset kirjaoskust tuleb võtta olulise pädevusalana sotsiaalses kaasatuses isiklikul tasemel ja tähtsa abivahendina edenemisel „avatud, keskkonnasõbraliku ja konkurentsivõimelise teadmusühiskonna suunas” Euroopa skaalal ([Euroopa Liidu Nõukogu](#), 2009, lk 6).

Siiski väidetakse Komisjoni 2013. aasta teatises hariduse avamise teemal järgmist: *ELi haridussektor ei suuda pidada sammu digitaalse ühiskonna ja majandusega ... Digitehnoloogia on täielikult integreeritud inimeste omavahelisse suhtlemisse, töösse ja äritegevusse, kuid seda ei kasutata täiel määral ära Euroopa haridus- ja koolitussüsteemides* ([Euroopa Komisjon](#), 2013, lk 2).

Peale selle mainitakse teatises välja järgmist: *Lisaks haridusele juurdepääsu laiendamisele aitab uue tehnoloogia ja avatud õppematerjalide laiem kasutamine leevendada kulusid haridusasutuste ja üliõpilaste jaoks, eelkõige ebasoodsas olukorras olevate elanikkonnarühmade jaoks. Selline võrdsus nõuab siiski pikaajalisi investeeringuid haridustaristusse ja inimressurssidesse* ([Euroopa Komisjon](#), 2013, lk 3).

Eesmärk laiendada juurdepääsu haridusele uute tehnoloogiate kaudu on kooskõlas Ühinenud Rahvaste *Organisatsiooni puuetega inimeste õiguste konventsiooniga*, kus on öeldud: *... puuetega inimestele kõigi inimõiguste ja põhivabaduste täieliku teostamise võimaldamiseks on tähtis tagada nende juurdepääs füüsilisele, sotsiaalsele, majanduslikule ja kultuurilisele keskkonnale, tervishoiule ja haridusele ning teabele ja suhtlusele* ([Ühinenud Rahvaste Organisatsioon](#), 2006, preambul, v).

Projekti järeldused

Kaasamist toetavas info- ja kommunikatsioonitehnoloogia projektis öeldakse, et kaasamist toetav IKT sunnib kõiki poliitikakujundajaid ja praktikuid muutma mõtteviisi ja seejärel ka töömeetodeid, et kõrvaldada takistused ja lasta kõigil

Õppijatel saada kasu haridusvõimalustest, mida laialdaselt kättesaadav, rahaliselt jõukohane ja tehniliselt ligipääsetav IKT võib pakkuda.

Kaasamist toetava IKT projektiga tuvastati viis **olulisemat poliitika aspekti**, millega tuleb tegeleda:

- **digitaalse lõhe tasandamine**, et kõigil õppijatel oleks õppimises IKT-st tuge;
- **kaasamist toetav IKT on valdkondadevaheline teema** ning seda võetakse arvesse ja nähakse kõikides asjakohastes poliitika valdkondades;
- mis tahes algatus kaasamist toetava IKT edendamiseks eeldab **mitmekülgse ja integreeritud õpetajakoolituse võimaluste** kättesaadavust ja rakendamist;
- tuleb pakkuda tuge **kaasamist toetava IKT alaste uurimistulemuste rakendamisel** klassitöös;
- **täenduslike kvalitatiivsete ja kvantitatiivsete andmete** kättesaadavaks muutmine, et saada infot kaasamist toetava IKT poliitika kujundamiseks ja praktika arendamiseks.

Kaasamist toetava IKT üldised tulemused tuvastavad **võimalikud hoovad**, mida digitaalse tõrjutusega tegelemisel tuleks kasutada.

1. **Riigihangete** korraldus, mille puhul ligipääsetavus on IKT tark- ja riistvara ning digitaalse õppevara soetamisel nii riigi, piirkonna kui organisatsiooni tasandi hangetes hanketingimuste osa.

2. Kõigi kaasamist toetava IKT valdkonna huvirühmade, sh vanemate, õpetajate, koolijuhtide, IKT tugispetsialistide, veebihaldurite ning IT- ja kommunikatsioonitöötajate **ulatuslik koolitusprogramm**.

3. **Koolide kaasamist toetava IKT strateegiad ja tegevuskavad**, mis vastavad riiklikele strateegiatele ning mida seiratakse tõhusalt, et saada teavet kaasamist toetava IKT rakendamise kohta.

4. **Koolijuhtide kaasamist toetava IKT** alaste arusaamade ja positiivsete hoiakute kujundamine.

Kaasamist toetavas IKT projektis jõutakse järeltulele, et IKT tõhus kasutamine õppimist toetava vahendina on näide kõigi õppijate jaoks heast õpetamisest. Samas tuleb teadvustada, et kaasamist toetav IKT nõuab uute pedagoogiliste meetodite kasutamist, mille puhul aitab IKT suurendada kõigi õppijate võimekust võtta vastu oma õppimist puudutavaid otsuseid ning seejärel oma valikud ja otsused ellu viia. Tänu niisugustele uutele pedagoogilistele meetoditele saavad „kõik omandada haridust iseseisvalt sõltumata kohast, ajast ning kasutatavast seadmest” ([Euroopa Komisjon](#), 2013, lk 3).

Soovitused

Kasutuselevõetavad tehnoloogiad esitlevad selgeid väljakutseid, aga ka suuri võimalusi poliitikakujundajatele juurdepääsu ja osaluse laiendamiseks. Kaasamist toetava IKT projektiga tehti neli peamist soovitusi.

Kaasamist toetava IKT poliitika peavad tagama, et:

1. *Kõik õppijad suudavad kaasavas keskkonnas õppides efektiivselt kasutada IKT-d.*

See tähendab järgmist:

- IKT-d kasutatakse kui vahendit, millega toetada puuete ja hariduslike erivajadustega õppijate personaliseeritud õpet kaasavas keskkonnas;
- õppijate IKT tava- erilahenduste kasutamise kogemus koolis, kodus ja üleminekul teistesse haridussektoritesse on sujuv, lünkadeta ning ühtlase tasemega.

2. *Õpetajad suudavad kasutada tõhusalt IKT-d, et toetada õppimist kaasavas keskkonnas.* See tähendab järgmist:

- õpetajate hoiakutest tulevaid takistusi tehnoloogia kasutamise ja/või kaasava hariduse suhtes teadvustatakse ning nendega tegeletakse sobiva koolituse abil;
- õpetajaid toetatakse tõhusalt nii üldiselt IKT kasutamisel kui ka spetsiifilisemate tehnoloogiliste abivahendite kasutamisel;
- õpetajaid toetatakse tõhusalt IKT kasutamisel õppe personaliseerimiseks kaasavas õppekeskkonnas.

3. *Kõik koolid suudavad rakendada ja säilitada tõhusat jätkusuutlikku kaasamist toetavat IKT taristut.* See tähendab järgmist:

- koolidel on juurdepääs tõhusale ja jätkusuutlikule IKT taristule;
- tõhusalt tõstetakse koolide ja kõigi haridustöötajate võimekust kasutada IKT-d, et laiendada puuete ja hariduslike erivajadustega õppijate osalust ja õppimisvõimalusi;
- koolijuhtidel aidatakse edendada IKT kasutamist õppimise toetamiseks kaasavas keskkonnas.

4. Kaasamist toetava IKT taristu riiklikul ja/või piirkondlikul tasandil suudab tõhusalt toetada kõigi koolide ja õpetajate tööd kaasavas keskkonnas. See tähendab järgmist:

- osapooled mõistavad, et kaasamist toetav IKT on vahend kõigi õppijate, sh puute ja hariduslike erivajadustega õppijate osaluse suurendamiseks ja haridusvõimaluste parandamiseks;
- riigis on valdkondade üleselt kooskõlastatud kaasamist toetav IKT poliitika;
- koolis, kodus ja avalikus ruumis on tõhus kaasamist toetava IKT taristu;
- kaasamist toetava IKT kõigi osapoolte vahel toimub pidev dialoog ja konsultatsioonid;
- toetatakse kasutajate osalust ja kasutajakesksust teadus- ja arendustegevuses, et luua uusi juurdepääsetavaid IKT vahendeid kõigile õppijatele, sh puute ja hariduslike erivajadustega õppijatele.

Lisateavet leiate kaasamist toetava IKT projekti veebikeskkonnast:

<http://www.european-agency.org/agency-projects/ict4i>

<http://www.european-agency.org/disclaimer>

ET